

A Győri Ítéltábla dr.Cseh Veronika ügyvéd által képviselt felperesnek az által képviselt alperes ellen kártalanítás iránt a **Tatabányai**Törvényszék előtt folyamatba tett perében Tatabányán, 2012.évi április hó 6.napján 4.P.20.394/2010/47.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 53.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja.

Az alperes által a felperes részére 15 napon belül fizetendő kártalanítás összegét 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forintra és ezen összegnek az elsőfokú ítélet szerinti kamataira leszállítja.

Mellőzi az alperesnek a felperes részére 15 napon belül fizetendő 100.000 (egyszázezer) forint elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségét mindegyik peres fél maga viseli.

Az alperes által a felperes részére 15 napon belül fizetendő fordítási költség összegét 17.300 (tizenhétezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperes részére 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére kártalanítás jogcímén 4.000.000 forintot és ezen összegnek 2010.január 22.napjától a kifizetés napjáig járó a Ptk.301.§./1/ bekezdése szerinti késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek

100.000 forint perköltséget, és 34.530 forint fordítási költséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt illeték az állam terhéen marad.

Ítéletének jogi indokolása szerint a felperest 2009.április 10.napján a **Város 1** Rendőrkapitányságon bűnügyi őrizetbe vették. A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség 2009.április 12-én indítványozta a felperes előzetes letartóztatását, amely elrendelésre került. A felperes előzetes letartóztatásban a **Város 2** Büntetés-végrehajtási Intézetben volt 2009.április 14.napjától. 2009.szeptember 18-án a **Tatabányai**Városi Ügyészség a B.639/2009.számú határozatával a felperes előzetes letartóztatását 2009.szeptember 18-i napi hatállyal megszüntette. Ezt követően sor került a lopás büntette miatt folyamatban lévő büntető eljárás megszüntetésére is. A nyomozást megszüntető határozatot a felperes 2010.január 21.napján vette át.

A felperes 2009.április 12.napjától 2009.szeptember 18.napjáig volt előzetes letartóztatásban (5 hónap és 6 nap).

A törvényszék az elsőfokú eljárásban jogerőre emelkedett végzésével az 1.000.000 forint ügyvédi munkadíj, mint vagyoni kártalanítás részében a pert megszüntette.

Az elsőfokú bíróság a Be.580.§./1/ bekezdés I. c.pontja szerint a felperesi kereset jogalapját megalapozottnak találta. A felperes a Be.583.§./1/ bekezdésében írt 6 hónapos határidőn belül nyújtotta be kártalanítási igényét, a Be.580.§./3/ bekezdésében felsorolt kizáró okok nem állapíthatók meg.

Ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes vagyoni és nem vagyoni kártalanítási igénye alapos-e.

Az elsőfokú bíróság a felperes személyes meghallgatása, "A" megkeresett bíróság útján történő meghallgatása, "B" tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperesnek nem voltak Magyarországon élő hozzátartozói, a legszükségesebb dolgokat sem tudta megvásárolni. Fájdalmai voltak és kérésére megfelelő gyógyszereket nem kapott. A felperes rosszul viselte a büntetés-végrehajtási intézetben töltött időt, mivel a bűncselekményt nem ő követte el. Azt követően, hogy "A" nem tudott tolmácsolni, nem tudott az ügyvédjével a szokott módon kapcsolatot tartani, mert a tolmács költséget nem tudta előlegezni. A bv.intézetben nem tudott a cellatársaival érintkezni, mivel oroszul senki nem beszélt. Fájdalmai voltak korábbi 38 különböző törése miatt.

Indokolása szerint a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény szerint a felperes elvégzett orvosi vizsgálata és a rendelkezésre bocsátott orvosi dokumentáció nem elégséges ahhoz, hogy a felperes egészségi állapotának fogvatartás alatti romlása igazolható legyen. A rosszul konszolidált csonttörések műtéti helyreállítása lehetséges, tervezhető műtét, a térdizületi szalagplasztika is a tervezhető műtétek körébe tartozik. Az elmaradt műtétek - egyéb feltételek mellett - elvégezhetők. Felperes B típusú

májgyulladásáról részletesebb orvosi dokumentáció nincs. Felperes csonttöréses sérülései sokrétűek és súlyosak, azokra tekintettel fájdalomcsillapítók szedése indokolt. Ha ez bármilyen módon elmarad akkor az pszichés állapotára is kihatással lehet. A felperesnél a felsorolt sérülések utáni állapot, illetve sorsszerű betegségek fennálltak, amelyek járhattak a felperes esetében fájdalommal, rossz közérzettel és amely gyógyszerkezeltet indokolt volna. Felperesnél a fogvatartási körülményekkel oksági összefüggésben egészségromlás nem következett be még pszichés szempontból sem. Felperesnél nagy valószínűséggel a kényszerű elzárás időszakában alkalmazási zavar lépett fel, azonban ez nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy emiatt pszichiátriai szakorvosi kezelésre lett volna szükség.

Az elsőfokú bíróság a felperes előadása, a tanúk vallomása és a beszerzett igazságügyi szakértői szakvélemény alapján ugyanakkor megállapította a köztudomású hátrányokon felül a felperes egyéb hátrányok fennálltát is igazolta. A felperes korábbi sérülései miatt fájdalmakkal küszködött, amelyek kezelésére, csillapítására megfelelő gyógyszert nem kapott, ez pszichés állapotát is érintette. A felperes kommunikálni a börtönben nem tudott, mert magyarul nem beszélt, alkalmazkodási nehézségei az átlagnál nagyobbak voltak ezen ok miatt. A felperest nem tudták látogatni, nem kapott csomagokat, nem jutott hozzá azokhoz a dolgokhoz, amelyek a börtönéletet valamilyen szinten elviselhetővé teszik. Felperes nem tudott megfelelő kapcsolatot tartani jogi képviselőjével, tolmács biztosítása nem történt meg.

Mindezek alapján - figyelemmel az EBH.2010.évi 2140. jogesetére foglaltakra - a felperes esetében 4.000.000 forint nem vagyoni kárpótlási összeg arányos annak ellenére, hogy a felperes által hivatkozott egészségi állapotromlás nem következett be.

Az 1.000.000 forint vagyoni kárigény vonatkozásában az alperes ellenkérelmében foglaltakat osztotta, nevezetesen a felperes nem igazolta, hogy ilyen költségei felmerültek, illetve, hogy nagybátyja utazási, tartózkodási költségeit megtérítette. A Be. alapján pedig a felperes csak a saját kárának megtérítését igényelheti.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte annak részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártalanítás összegének 1.200.000 forintra történő leszállítását, illetve az elsőfokú perköltség módosítását a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően. Igényt tartott a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, de a kártalanítás mértéke eltúlzott.

Az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összegnél lényegesen alacsonyabb összeg felel meg a Ptk.355.§./4/ bekezdésében és a 34/1992/VI.1./AB. határozatban foglaltaknak, hiszen az AB. határozat értelmében a mértéktartás követelményére is tekintettel kell lenni.

Az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvéleményben foglaltakat, nevezetesen hogy a felperesnél a fogvatartási körülményekkel oksági összefüggésben egészségromlás nem következett be, még pszichés szempontból sem. A kényszerű elzárás időszakában nagy valószínűséggel alkalmazkodási zavar léphetett fel a felperesnél, azonban ez nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy emiatt pszichiátriai szakorvosi kezelésre lett volna szükség.

Hivatkozott arra is, hogy az EBH.2010.évi 2140.számú jogesetében megállapított 4.000.000 forint nem vagyoni kártalanítási összeg jelen perben nem lehet mérvadó. Ezen jogesetben az ottani felperesnek jelentősebb sérelmei voltak.

Hangsúlyozta, nincs olyan tényállási elem, amely az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű, az egységes és következetes bírói gyakorlattól lényegesen eltérő összegű alperesi marasztalást megalapozná.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összege eltúlzott és a Pp.81.§./1/ bekezdésének alkalmazását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Kiemelte a meghivatkozott polgári elvi határozat jelen perben is alkalmazható és figyelemmel kell lenni arra, hogy a hivatkozott eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a 2006.év eleji ár- és értékviszonyok alapján állapított meg 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítést. Ha az inflációt is figyelembe vesszük, akkor ezen összeg reálértéke jelen időpontig csökkent.

Hangsúlyozta, a jelen per felperesénél többlettényállási elemként értékelhető, hogy más országban, a lakóhelyétől 470 km-re tartották fogva, látogatása különösen nehezített volt. A felperes súlyos betegségekben szenvedett, rossz egészségi állapotban volt. Pusztán a betegségek megléte, az ezzel együtt járó fájdalom, a rossz egészségi állapot teszi terhesebbé a fogvatartás elviselését.

Különös súllyal kell azt a tényt figyelembe venni, hogy a felperes egyáltalán nem beszéli a magyar nyelvet, így fogvatartása alatti elfoglaltságának, időtöltésének minőségében súlyos hátrányt jelentett.

A nyelvi nehézségek magukkal hozták az alkalmazkodási nehézségeket is. A felperes nehezen értette meg, hogy mit várnak el tőle a bv. intézetben.

Hivatkozott arra is, hogy szabadulását követően csak 1 hét múlva hagyhatta el az országot, mivel útlevelét, pénzét akkor kapta vissza.

Az ítéltábla az alperes fellebbezését a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta el és azt az alábbiak szerint részben megalapozottnak ítélte.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően helyesen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az abból levont következtetésével az ítéltábla - a nem vagyoni kártalanítás összecszerúsége körében - az alábbi eltéréssel értett egyet.

Az alperes fellebbezése alapján azt kellett az ítéltáblának vizsgálnia, hogy a felperes esetében az egyéniesítés követelményét szem előtt tartva megállapíthatók-e olyan sérelmek, amelyek a szabadság elvonással általában együtt járó hátrányokat meghaladják és ezért a kártérítés összecszerúságát is befolyásolhatják.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen értékelte a bizonyítékokat, amikor megállapította köztudomású tény, a személyi szabadság korlátozása, és börtön viszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek, általában károsak. Az ennek folyamán elszenvedett sérülések a szabadulást követő életvitelben is hátrányt jelentenek. Ezeknek a hátrányoknak az enyhítése és a belőlük fakadó nehézségek leküzdése a nem vagyoni kártalanítás rendeltetése.

Ezen túl azonban - az un. köztudomású - szabadság elvonással rendszerint együtt járó hátrányoknál súlyosabb sérelmeket - többlettényállási elemek - már a felperesnek kellett volna bizonyítani (BH.1998. 82.).

A bizonyítási teherre történő kioktatási kötelezettség a Pp.3.§./3/ bekezdése szerint az elsőfokú bíróságot terhelte, még a jogi képviselővel eljáró felperes esetén is. Ezen kötelezettségének az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett és a 47.sorszámú jegyzőkönyvben (2.oldal 6-7-8.bekezdés) tájékoztatta a felperest a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről is (Pp.141.§./6/ bekezdés).

Az ítéltábla álláspontja szerint azonban a felperes a nem vagyoni kárpótlási igény elbírálásához olyan többlettényállási elemeket nem igazolt, amely indokoltá tenné az elsőfokú bíróság által megállapított 4.000.000 forint összegű nem vagyoni kárpótlást.

Az ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, amely szerint az EBH.2010.évi 2140.számú jogeseti döntést teljes egészében alkalmazhatónak találta. A perben beszerzett 44.sorszámú igazságügyi orvosszakértői szakvélemény az ítéltábla megítélése szerint az átlagos sérelmen túlmenően további tényállási elemeket nem igazolt.

A szakértői szakvélemény megállapította, hogy a rendelkezésére bocsátott orvosi dokumentáció nem elégséges ahhoz, hogy a felperes egészségi állapotának fogvatartása alatti romlását igazolni lehetne.

Korábban bekövetkezett, rosszul konszolidált csonttörések műtéti helyreállítása lehetséges, a térdizületi szalagplasztika a tervezhető műtétek körébe tartozik. Összességében nem állapítható meg, hogy a felperes egészségi állapotában e tényezők rosszabbodást okoztak. Nem tudta megállapítani, hogy a máj és vesefunkciói javítására szolgáló gyógyszerek szedése lett volna indokolt, mivel a szükséges orvosi dokumentáció nem állt rendelkezésre.

A felperesnek a korábbi jelentős csonttörései (38) súlyosak és sokrétűek, ezért fájdalom csillapítók szedése indokolt. Ha ez elmarad, akkor a pszichés állapotára is kihatással lehet. Megállapította, hogy a korábban elmaradt kezelések pótlása esetén a felperes egészségi állapotában a romlás megakadályozható. A felperesnél a fogvatartási körülményekkel oksági összefüggésben egészségromlás nem következett be, még pszichés szempontból sem.

A felperesnél nagy valószínűséggel a kényszerű elzárás időszakában alkalmazkodási zavar léphetett fel, azonban nem volt olyan jellegű és mértékű, hogy emiatt pszichiátriai szakorvosi kezelésre lett volna szükség.

Az elsőfokú bíróság többlet tényállási elemként értékelte a felperes javára, hogy sérülései miatt fájdalmakkal küszködött, amelyek kezelésére megfelelő módszereket nem kapott, ez pedig pszichés állapotát is érintette.

Ugyanakkor a perben a felperes nem igazolta, ezt a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény sem támasztotta alá, hogy a bv. intézetben nem kapott megfelelő gyógyszert. Arra sincs adat, hogy konkrétan a felperesnek milyen gyógyszert kellett volna kapnia.

A beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény nem igazolta, hogy a felperesnél szükség lett volna az előzetes letartóztatás ideje alatt valamilyen orvosi kezelésre, illetve egészségi állapotának a romlása sem következett be.

Az elsőfokú bíróság többlet tényállási elemként vette figyelembe a felperesnél, hogy eltérő városban tartották fogva és rokonai nem tudták látogatni, illetve nem kapott csomagot.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes rendszeresen közlekedett Magyarország és Szlovákia, valamint Ukrajna között, így az alkalmazkodási

nehézségei nyilvánvalóan csökkentek. Ugyanakkor az sem nyert igazolást az elsőfokú eljárásban, hogy a rokoni látogatás hiánya pszichésen megviselte volna a felperest.

Az ítélet tábla szerint az összecszerűség körében nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes nem tudott megfelelő kapcsolatot tartani jogi képviselőjével tolmács biztosítása nélkül.

E vonatkozásban a tanúként meghallgatott **"B"** (18.sorszámú jegyzőkönyv 3.oldal 2.bekezdés) előadta, amikor **"A"-t** elszállították a **Város 2 BV.** Intézetből akkor azért nem került sor tolmács biztosítására, mivel „a felperes nem tudta előlegezni a tolmács költséget, ez alkalmanként 30-40.000 forint”.

A nem vagyoni kárpótlás jogszabályból következő kompenzáló funkciójának lényege szerint a pénzben nyújtott kárpótlásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a nem vagyoni hátrány bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos következmények elviselését megkönnyítse. A károsultnak olyan kárpótlás jár, amely az őt ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Fentieket mérlegelve az ítélet tábla a felperes részére - 2009.április 12-től 2009.szeptember 18. napjáig tartó szabadságelvonás időtartamára - 2.500.000 forint nem vagyoni kárpótlást állapított meg. Ez az összeg alkalmas a felperest ért hátrányok csökkentésére, illetve a reparáció elvének érvényesítésére. Ez felel meg a bírói gyakorlatban kialakult és a 34/1992/VI.1./AB határozatban rögzített mértéktartás követelményének is.

Ezen összegtől alacsonyabb összeg megállapítására az ítélet tábla lehetőséget nem látott, mivel az alperes által meghatározott 1.200.000 forint összegű nem vagyoni kárpótlás nem alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására, valamint a kialakult ítélkezési gyakorlatnak sem felel meg.

Mindezen indokok alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása kihatással volt az alperes által a felperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegére is, ezért az ítélet tábla a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján - mivel a pernyertesség és a pervesztesség aránya között számottevő különbség nincs - úgy rendelkezett, hogy mindegyik peres fél viseli a saját felmerült elsőfokú perköltségét.

Ugyanez vonatkozik az állam által előlegezett tolmácsdíj összegére is, amelynek fele részét a felperes köteles megfizetni.

A másodfokú eljárásban az alperes a fellebbezéséhez képest pervesztéses lett, ezért az ítélet tábla a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes részére másodfokú perköltség megfizetésére.

A másodfokú eljárásban a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, míg az alperes személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a értelmében az állam viseli.

őz, 2013.évi június hó 20. napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró